

**TÒA ÁN NHÂN DÂN
TỈNH ĐỒNG NAI**

**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập – Tự do – Hạnh phúc**

Bản án số: **10/2023/HC-PT**

Ngày: 30-5-2023

V/v “*Khiếu kiện quyết định hành
chính về việc áp dụng biện pháp khắc
phục hậu quả; Cưỡng chế buộc thực
hiện biện pháp khắc phục hậu quả và
yêu cầu bồi thường thiệt hại*”.

**NHÂN DANH
NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
TÒA ÁN NHÂN DÂN TỈNH ĐỒNG NAI**

- Thành phần Hội đồng xét xử phúc thẩm gồm có:

Thẩm phán – Chủ tọa phiên tòa: Bà Thái Thị Thanh Bình

Các Thẩm phán: Ông Nguyễn Công Sự

Ông Đỗ Minh Nhựt

- Thư ký phiên tòa: Bà Nguyễn Trần Linda - Thư ký Tòa án, Tòa án nhân dân tỉnh Đồng Nai.

- Đại diện Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Đồng Nai: Bà Đặng Thị Thanh Tâm – Kiểm sát viên tham gia phiên tòa.

Ngày 30 tháng 5 năm 2023, tại Tòa án nhân dân tỉnh Đồng Nai xét xử phúc thẩm công khai vụ án hành chính thụ lý số 02/2023/TLPT-HC ngày 22 tháng 02 năm 2023 về việc “*Khiếu kiện quyết định hành chính về việc áp dụng biện pháp khắc phục hậu quả; Cưỡng chế buộc thực hiện biện pháp khắc phục hậu quả và yêu cầu bồi thường thiệt hại*”

Do bản án hành chính sơ thẩm số 01/2022/HC-ST ngày 30 tháng 9 năm 2022 của Tòa án nhân dân huyện Trảng Bom, tỉnh Đồng Nai bị kháng cáo.

Theo Quyết định đưa vụ án ra xét xử phúc thẩm số 06/2023/QĐ-PT ngày 21 tháng 4 năm 2023, Quyết định hoãn phiên tòa số 09/2023/QĐ-PT ngày 19/5/2023 giữa các đương sự:

1. Người khởi kiện: Bà Nguyễn Thị H, sinh năm 1960

Người đại diện hợp pháp: Bà Ngô Thụy Ngọc Á, sinh năm 1980 (Hợp đồng ủy quyền ngày 12/01/2022) – *Có đơn xin vắng mặt.*

Cùng địa chỉ: F, Ấp T, xã B, huyện T, tỉnh Đồng Nai.

2. Người bị kiện: Chủ tịch UBND xã B.

Địa chỉ: Quốc lộ A, xã B, huyện T, tỉnh Đồng Nai.

- Người đại diện hợp pháp: Ông Hoàng Quốc V, sinh năm 1987 - Chức vụ: Phó chủ tịch (Giấy ủy quyền ngày 09/9/2022) – *Có đơn xin vắng mặt;*

Địa chỉ: Quốc lộ A, xã B, huyện T, tỉnh Đồng Nai.

NỘI DUNG VỤ ÁN

*** Tại phiên tòa người khởi kiện, người đại diện hợp pháp của người khởi kiện trình bày:**

Bà H là người đứng tên trên giấy chứng nhận quyền sử dụng đất số AC 677790 thửa 293 tờ bản đồ số 30, đất có chiều ngang 15,4 m, chiều dài khoảng 65m, diện tích sử dụng 1.000 m² đất CLN tại xã B, huyện T, tỉnh Đồng Nai. Gia đình bà H sử dụng ổn định từ đó đến nay không quy hoạch, không tranh chấp. Năm 2019, gia đình thực hiện rào chắn bao quanh trên diện tích đất trên.

Ngày 21/9/2020 Ủy ban nhân dân xã B ra thông báo số 70/TB-UBND kết luận nội dung tố cáo của ông B, người có đất phía sau thửa đất số 293 của bà H đối với bà Nguyễn Thị H là người sử dụng thửa đất số 293, tờ bản đồ số 30 có hành vi lấn chiếm đường đi công cộng.

Ngày 02/10/2020 Ủy ban nhân dân xã B ra quyết định số 335/QĐ-KPHQ buộc bà H phải tháo dỡ rào chắn trên thửa đất số 293, tờ bản đồ số 30.

Ngày 05/10/2020, Ủy ban nhân dân xã B ra quyết định số 351/QĐ-CCKPHQ về việc cưỡng chế tháo dỡ hàng rào chắn.

Vào lúc 8 giờ ngày 06/5/2021 Ủy ban nhân dân xã B thực hiện quyết định cưỡng chế, thực hiện phá hủy, tháo dỡ rào chắn và cổng trên thửa đất số 293, tờ bản đồ số 30, đem tất cả hàng rào tháo dỡ, cổng về Ủy ban nhân dân xã B.

Không đồng ý với các quyết định của UBND xã B, bà H khởi kiện yêu cầu Tòa án:

- Hủy Quyết định số 335/QĐ-KPHQ ngày 02/10/2020 về việc áp dụng biện pháp khắc phục hậu quả và Quyết định số 351/QĐ-CCKPHQ ngày 05/10/2020 của Chủ tịch ủy ban nhân dân xã B.

- Buộc Chủ tịch ủy ban nhân dân xã B phải bồi thường cho bà H các khoản sau:

+ Giá trị phần tường rào xây dựng là 69.000.000, cổng là 13.200.000 đồng
+ Thiệt hại mất việc làm là 60.000.000 đồng (tính từ ngày 13/5/2020 đến nay).

+ Thiệt hại về mặt tinh thần tính từ ngày 12/10/2020 đến nay là 46.800.000 đồng.

Tổng cộng là 189.000.000 đồng (một trăm tám mươi chín triệu đồng).

*** Người đại diện hợp pháp của người bị kiện trình bày:**

Năm 2017, ông Võ Trọng B1 có gửi đơn giải quyết tranh chấp đường đi đến UBND xã B. UBND xã B đã tổ chức hòa giải 02 lần, các bên không thống nhất được ý kiến chung nên 02 buổi hòa giải không thành. UBND xã xác định phần diện tích đất ông Võ Trọng B1 tố cáo bà Nguyễn Thị H bao chiếm đường đi công cộng là có dấu hiệu tranh chấp đất đai nên có thông báo đến ông B1 được biết và hướng dẫn ông B1 gửi đơn đến Tòa án nhân dân huyện Trảng Bom để được giải quyết theo thẩm quyền nhưng ông Võ Trọng B1 không đồng ý với kết quả giải quyết của UBND xã.

Ngày 05/02/2020 ông Võ Trọng B1 tiếp tục gửi đơn tại Tỉnh ủy tỉnh Đ, sau đó đơn được giao cho UBND xã B giải quyết. Ngày 04/09/2020 UBND xã B đã ban hành Quyết định số 311/QĐ-UBND Quyết định thụ lý tố cáo và Quyết định số 318/QĐ-UBND Quyết định thành lập tổ xác minh nội dung tố cáo. Từ ngày 04/09/2020 đến ngày 08/09/2020 tổ xác minh nội dung tố cáo đã tiến hành xác minh kiểm tra rà soát hồ sơ cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất của bà Nguyễn Thị H, xác minh thực địa tại thửa đất 293, tờ bản đồ số 30 xã B và tại con đường, xác minh làm việc trực tiếp với người tố cáo, người bị tố cáo, những người có liên quan. Ngày 21/09/2020 Tổ xác minh nội dung tố cáo đã ban hành báo cáo kết quả xác minh nội dung tố cáo trình Chủ tịch UBND xã, Chủ tịch UBND xã B ban hành kết luận nội dung tố cáo số 01/KL-UBND ngày 21/09/2020, UBND xã B đã thông báo kết luận nội dung tố cáo số 70/TB-UBND ngày 21/09/2020 gửi người tố cáo, người bị tố cáo.

UBND xã B yêu cầu bà Nguyễn Thị Hồng t tháo dỡ trả lại đường đi công cộng, trường hợp bà Nguyễn Thị H không tự tháo dỡ UBND xã sẽ thực hiện các bước theo quy định của luật. UBND xã B đã gửi thông báo số 71/TB-UBND ngày 21/09/2020 về việc tháo dỡ phần diện tích làm đường đi chung, yêu cầu bà Nguyễn Thị Hồng t tháo dỡ trả lại phần diện tích để làm đường đi mà bà H đã rào lấn chiếm trong thời gian từ ngày 22/09/2020 đến hết ngày 01/10/2020. Nếu trong hết thời gian trên mà bà Nguyễn Thị H không tự tháo dỡ UBND xã sẽ thực hiện các bước theo quy định của pháp luật, mọi chi phí tháo dỡ bà Nguyễn Thị H hoàn toàn chịu trách nhiệm chi trả.

UBND xã đã ban hành Quyết định số 335/QĐ-KPHQ ngày 02/10/2020 của UBND xã B quyết định áp dụng biện pháp khắc phục hậu quả; Quyết định cưỡng chế số 351/QĐ-CCKPHQ ngày 05/10/2020 của Chủ tịch UBND xã B, Kế hoạch số 25/KH-UBND ngày 05/10/2020 kế hoạch về việc cưỡng chế buộc thực hiện biện pháp khắc phục hậu quả; Thông báo số 86/TB-UBND ngày 20/10/2020 thông báo về việc buộc thực hiện biện pháp khắc phục hậu quả theo nội dung Quyết định cưỡng chế số 351/QĐ-CCKPHQ ngày 05/10/2020 của Chủ tịch UBND xã B.

UBND xã B thực hiện cưỡng chế theo báo cáo số 1059/BC-UBND ngày 07/04/2021 của Phòng TNMT huyện Trảng Bom về kết quả rà soát hồ sơ liên quan đơn ông Võ Trọng B1 và bà Nguyễn Thị H sử dụng đất tại xã B, huyện T và giấy trích lục, biên vẽ và chồng ghép thửa đất bản đồ địa chính số 6120/2020 do Văn phòng đăng ký đất đai tỉnh Đ- Chi nhánh T cấp ngày 06/10/2020.

Thực hiện theo văn bản số 4483/UBND-TNMT ngày 13/4/2021 của Ủy ban nhân dân huyện T về việc xử lý nội dung đơn của ông Võ Trọng B1, Ủy ban nhân dân xã B, ngày 06/05/2021 UBND xã tiến hành cưỡng chế tháo dỡ hàng rào trả lại con đường đi, bà Nguyễn Thị H có mặt tại buổi cưỡng chế và đồng ý chấp hành (có biên bản kèm theo)

Từ các nội dung trình bày trên, người bị kiện đề nghị Tòa án bác toàn bộ yêu cầu khởi kiện của người khởi kiện.

* Tại Bản án hành chính sơ thẩm số 01/2022/HC-ST ngày 30/9/2022 của Tòa án nhân dân huyện Trảng Bom, tỉnh Đồng Nai quyết định:

Căn cứ Điều 28, điểm d khoản 1 Điều 38, Điều 65, Điều 86, Điều 87 Luật xử lý vi phạm hành chính; khoản 6, 7 Điều 14, Điều 16 Nghị định 91/2019/NĐ-CP ngày 19/11/2019 của Chính Phủ.

Áp dụng khoản 1 Điều 30, Khoản 1 Điều 31; Điểm a khoản 2 Điều 116 và điểm a Khoản 2 Điều 193 Luật Tổ tụng hành chính:

Tuyên xử:

Bác toàn bộ yêu cầu khởi kiện của bà Nguyễn Thị H về việc “Khiếu kiện quyết định hành chính về việc áp dụng biện pháp khắc phục hậu quả; cưỡng chế buộc thực hiện biện pháp khắc phục hậu quả và yêu cầu bồi thường thiệt hại” đối với người bị kiện Chủ tịch ủy ban nhân dân xã B.

Ngoài ra, bản án còn tuyên về án phí, chi phí tố tụng, quyền, nghĩa vụ thi hành án và quyền kháng cáo của các bên đương sự.

Ngày 13/10/2022, bà Nguyễn Thị H có đơn kháng cáo bản án hành chính sơ thẩm số 01/2022/HC-ST ngày 30/9/2022 của Tòa án nhân dân huyện Trảng Bom, đề nghị cấp phúc thẩm hủy quyết định 335/QĐ-KPHQ ngày 02/10/2020 của UBND xã B quyết định áp dụng biện pháp khắc phục hậu quả, Quyết định cưỡng chế số 351/QĐ-CCKPHQ ngày 05/10/2020 của Chủ tịch UBND xã B, thu thập là rõ hồ sơ trích lục bản đồ gốc năm 1998, yêu cầu bồi thường thiệt hại 198.000.000đ và công khai xin lỗi, trả lại phần đất đã cưỡng chế.

* Đại diện Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Đồng Nai phát biểu quan điểm:

Về việc tuân theo pháp luật của người tiến hành tố tụng và người tham gia tố tụng đã thực hiện đúng quy định của pháp luật.

Về thủ tục tố tụng: Bà H có yêu cầu bồi thường thiệt hại nhưng cấp sơ thẩm không đưa Ủy ban nhân dân xã B tham gia vụ án với tư cách là người bị kiện. Ông Nguyễn Văn S, bà Trần Thị Bạch L là người chuyển nhượng lại diện tích đất trên cho bà H nên cần đưa ông S, bà L vào tham gia tố tụng với tư cách là người có quyền lợi và nghĩa vụ liên quan mới đảm bảo đúng quy định của pháp luật. Do Tòa án nhân dân huyện Trảng Bom xác định không đúng tư cách tham gia tố tụng nên các thủ tục thu thập chứng cứ, việc cấp, tổng đạt văn bản tố tụng cho đương sự, thủ tục mở phiên họp kiểm tra việc giao nộp, tiếp cận, công khai

chứng cứ và đối thoại là chưa thực hiện đúng quy định tại các Điều 84, 102, 103, 104, 107, 134, 136, 137, 138 của Luật Tổ tụng Hành chính năm 2015.

Đối với yêu cầu bồi thường thiệt hại: Tòa án cấp sơ thẩm chưa thu thập chứng cứ là những căn cứ làm cơ sở cho việc bà H yêu cầu bồi thường thiệt hại số tiền 189.000.000 đồng.

Từ những phân tích trên, có cơ sở chấp nhận một phần kháng cáo của bà H, căn cứ khoản 3 Điều 241 Luật tổ tụng hành chính, đề nghị Tòa án nhân dân tỉnh Đồng Nai xét xử phúc thẩm theo hướng hủy bản án sơ thẩm số 01/2022/HC-ST ngày 30/9/2022 của Tòa án nhân dân huyện Trảng Bom, tỉnh Đồng Nai chuyển hồ sơ vụ án cho Tòa án cấp sơ thẩm xét xử lại.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ vụ án đã được xem xét tại phiên tòa và kết quả tranh tụng tại phiên tòa, Hội đồng xét xử nhận định:

[1] Về tố tụng:

[1.1] Về thời hạn kháng cáo: Đơn kháng cáo của bà H làm trong hạn luật định, đóng tạm ứng án phí đúng quy định nên được xem xét theo thủ tục phúc thẩm.

[1.2] Tại cấp phúc thẩm, đại diện người khởi kiện xác định giữ nguyên yêu cầu khởi kiện, yêu cầu kháng cáo của mình, đề nghị sửa án sơ thẩm theo hướng chấp nhận yêu cầu khởi kiện của bà H, người bị kiện giữ nguyên ý kiến của mình.

[1.3] Về tư cách tham gia tố tụng:

Tại đơn khởi kiện, bà H yêu cầu bồi thường thiệt hại do Quyết định cưỡng chế sai gây thiệt hại. Theo quy định tại khoản 4 Điều 33 Luật Bồi thường trách nhiệm của nhà nước năm 2017 “4. Ủy ban nhân dân cấp xã là cơ quan giải quyết bồi thường trong trường hợp người thi hành công vụ gây thiệt hại thuộc thẩm quyền quản lý trực tiếp của mình” nhưng bản án cấp sơ thẩm không đưa UBND xã B, huyện T vào tham gia tố tụng với tư cách người có quyền và nghĩa vụ liên quan là thiếu.

[1.4] Về xác minh, thu thập chứng cứ: Bà H yêu cầu bồi thường thiệt hại do Quyết định cưỡng chế sai gây thiệt hại cho bà nhưng cấp sơ thẩm chưa làm rõ các yêu cầu cụ thể, các căn cứ để xác định giá trị, mức độ thiệt hại nếu có để làm cơ sở xử lý khi giải quyết yêu cầu bồi thường.

Vì cấp sơ thẩm có vi phạm nghiêm trọng về thủ tục tố tụng và phải thu thập chứng cứ mới quan trọng mà Tòa án cấp phúc thẩm không thể bổ sung ngay được nên Hội đồng xét xử cấp phúc thẩm hủy bản án sơ thẩm và chuyển hồ sơ vụ án cho Tòa án cấp sơ thẩm xét xử lại. Nội dung kháng cáo sẽ được xem xét giải quyết lại ở cấp sơ thẩm.

[2] Về án phí: Bà H sinh năm 1960 có đơn xin miễn nộp tiền tạm ứng án phí và án phí ngày 22/12/2021 là đúng quy định và cấp phúc thẩm hủy bản án sơ thẩm nên bà H không phải chịu án phí hành chính phúc thẩm.

[3] Ý kiến của Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Đồng Nai đề nghị Hủy bản án hành chính sơ thẩm là phù hợp với nhận định của Hội đồng xét xử nên chấp nhận.

Vì các lẽ trên;

Căn cứ khoản 3 Điều 241 của Luật tổ tụng hành chính năm 2015,

QUYẾT ĐỊNH:

1. Hủy bản án hành chính sơ thẩm số 01/2022/HC-ST ngày 30/9/2022 của Tòa án nhân dân huyện Trảng Bom, tỉnh Đồng Nai về tranh chấp “Khiếu kiện quyết định hành chính về việc áp dụng biện pháp khắc phục hậu quả; Cưỡng chế buộc thực hiện biện pháp khắc phục hậu quả và yêu cầu bồi thường thiệt hại” giữa người khởi kiện Bà Nguyễn Thị H và người bị kiện Chủ tịch UBND xã B, huyện T, tỉnh Đồng Nai.

Chuyển hồ sơ vụ án cho Tòa án nhân dân huyện Trảng Bom, tỉnh Đồng Nai giải quyết lại theo thủ tục sơ thẩm.

2. Về án phí: Bà H không phải chịu án phí hành chính phúc thẩm.

3. Bản án phúc thẩm có hiệu lực pháp luật kể từ ngày tuyên án.

Nơi nhận:

- TAND H. Trảng Bom;
- VKSND T. Đồng Nai;
- THADS H. Trảng Bom;
- Đương sự;
- Lưu.

**TM. HỘI ĐỒNG XÉT XỬ PHÚC THẨM
THẨM PHÁN – CHỦ TỌA PHIÊN TÒA**

(Đã ký)

Thái Thị Thanh Bình

